

Sygn. akt I ACa 469/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 grudnia 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący :	SSA Ewa Jastrzębska
Sędziowie :	SA Anna Bohdziewicz (spr.) SO del. Aneta Pieczyrak-Pisulińska
Protokolant :	Katarzyna Noras

po rozpoznaniu w dniu 11 grudnia 2018 r. w Katowicach

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki Akcyjnej w B.

przeciwko R. P. i D. P.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanych

od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 23 listopada 2017 r., sygn. akt II C 781/13

1) oddala apelację;

2) zasądza solidarnie od pozwanych na rzecz powódki 4 050 (cztery tysiące pięćdziesiąt) złotych z tytułu kosztów postępowania apelacyjnego.

SSO del. Aneta Pieczyrak-Pisulińska SSA Ewa Jastrzębska SSA Anna Bohdziewicz

Sygn. akt I ACa 469/18

UZASADNIENIE

Powód - (...) S. A. w B. wystąpił z pozwem przeciwko D. P. oraz R. P., domagając się orzeczenia nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym z weksla, by pozwani zapłacili kwotę 77.821,86 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 29 maja 2013 roku i kosztami postępowania. Motywując swoje roszczenie, strona powodowa podała, że nabyła w drodze indosu od (...) sp. z o.o. weksel wystawiony przez D. P., a poręczony przez R. P., obejmujący wartość nieuregulowanych zobowiązań wraz z odsetkami ustawowymi wynikającymi z faktur VAT wystawionych przez (...).

Wskazał, że termin płatności sumy wekslowej upłynął bezskutecznie w dniu 28 maja 2013 roku, przy czym wystawca weksła i poręczyciel zostali poinformowani o indosie dokonanym przez (...) i wezwani do zapłaty sumy wekslowej.

W sprawie został wydany nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym zgodnie z żądaniem pozwu.

Następnie pozwani wnieśli zarzuty od wydanego nakazu zapłaty, domagając się jego uchylecia i oddalenia powództwa. Podnieśli zarzut wypełnienia weksła niezgodnie z zawartym porozumieniem oraz wypełnienia weksła po upływie terminu przedawnienia roszczenia ze stosunku podstawowego. Uzasadniając powyższe wskazali, że porozumienie z dnia 20 grudnia 2012 r. nie obejmowało roszczeń powstałych przed datą jego podpisania, a dotyczyło jedynie roszczeń powstałych po tej dacie. Ponadto podnieśli, że zgodnie z treścią porozumienia dla ustalenia wysokości roszczeń należnych wekslobiorcy od wystawcy weksła w momencie wystawienia weksła właściwe będą księgi handlowe wekslobiorcy, a zgodnie z tymi dokumentami stan wzajemnych rozliczeń wskazywał na wysokość zadłużenia w kwocie 28.986,27 złotych. Zaznaczyli także, że zgłosili reklamację sprzedanych przez (...) materiałów do posadzki w postaci żywicy i odstąpili od umowy. Wobec skierowanego wezwania do zapłaty przedstawili stanowisko, że z uwagi na istotne wady żywicy i konieczność poniesienia nakładów na naprawę posadzek, koniecznym było odstąpienie od umowy, wobec czego żądanie strony powodowej pozostaje bezzasadne.

Zaskarżonym wyrokiem z 23 listopada 2017 r. Sąd Okręgowy w Katowicach utrzymał w mocy w całości nakaz zapłaty wydany w postępowaniu nakazowym przez ten Sąd w dniu 6 czerwca 2013 r. z tym zastrzeżeniem, że wobec zmiany ustawowej - od dnia 1 stycznia 2016 r. naliczane są odsetki ustawowe za opóźnienie.

Wyrok ten został wydany na tle następująco poczynionych ustaleń faktycznych:

Pozwana, prowadząca działalność gospodarczą pod nazwą (...), nabyła od (...) sp. z o. o. w W. żywicy (...), stanowiące materiały do wykonania podłóg. Sprzedaż ta była kredytowana kredytem kupieckim, ustanowionym na podstawie porozumienia zawartego między stronami w dniu 20 grudnia 2010 roku. Na jego podstawie (...) (jako sprzedający) przyznał pozwanej kredyt kupiecki na towary zakupione przez kupującego od sprzedającego oraz na usługi świadczone przez sprzedającego do kwoty 95.000,- złotych. W §1 ust. 2 porozumienia strony ustaliły, że termin spłaty przez kupującego udzielonego kredytu kupieckiego określają terminy płatności wskazane w fakturach VAT, wystawionych przez sprzedającego z tytułu sprzedanych towarów i świadczonych usług na rzecz kupującego. W związku z zawartym porozumieniem, jego strony sporządziły porozumienie wekslowe, zgodnie z którym pozwana jako wystawca weksła złożyła wekslobiorcy weksel in blanco bez protestu, jako zabezpieczenie wszelkich istniejących lub mogących powstać w przyszłości roszczeń wekslobiorcy względem wystawcy wynikających z udzielonego kredytu kupieckiego. Zgodnie z §2 porozumienia wystawca weksła dobrowolnie upoważnił wekslobiorcę do uzupełnienia weksła co do daty zapłaty weksła – według uznania wekslobiorcy, w tym za okazaniem, natomiast co do oznaczenia sumy wekslowej - na sumę odpowiadającą wysokości wymagalnych zobowiązań wystawcy wobec wekslobiorcy, wynikających lub związanych z porozumieniem w przedmiocie udzielenia kredytu kupieckiego z dnia 20 grudnia 2010 r. wraz z należnymi odsetkami i innymi należnościami oraz kosztami.

W wykonaniu zabezpieczenia przedmiotowego porozumienia pozwana wystawiła weksel własny in blanco bez protestu na zlecenie (...) Sp. z o.o. w W., który został poręczony przez pozwanego. Weksel ten został wypełniony w dniu 13 maja 2013 r., zgodnie z postanowieniami deklaracji wekslowej z dnia 20 grudnia 2010 r. na sumę 77.821,86 złotych, a termin jego płatności oznaczono na dzień 28 maja 2013 r.

Pozwana w dniu 31 marca 2011 r. zamówiła u (...) materiał do wykonania samopoziomującej posadzki epoksydowej o przeznaczeniu przemysłowym w domu jednorodzinnym klienta w P.. Było to zamówienie niestandardowe, obejmowało wykonanie posadzki w kolorze szarego melanzu. Materiały do wykonania posadzki zostały dostarczone na teren inwestycji w marcu i kwietniu 2011 r. Prace związane z wylewką posadzek wykonane były w maju 2011 r. Zgodnie z zamówieniem na powierzchni została wykonana wierzchnia, bezbarwna warstwa zabezpieczająca kolorową warstwę zasadniczą przed promieniami UV i utrwalająca stopień połysku żywicy kolorowej. Przy wykonywaniu posadzki stosowano się do wytycznych (...). Po 4 miesiącach od wykonania posadzki tj. już we wrześniu 2011 r., kolor posadzki zmienił się i nie był zgodny z zamówieniem. Właściwości funkcjonalno-użytkowe nie zostały

zaakceptowane przez klienta pozwanej z uwagi na fakt, że meble zostały dobrane kolorystycznie do wyjściowego koloru posadzek. W październiku 2011 r. pozwana wszczęła postępowanie reklamacyjne wobec producenta posadzek i zgłosiła do (...) zastrzeżenia inwestora, co do wykonanej posadzki żywicznej z uwagi na istotną zmianę koloru posadzek. Pozwana domagała się zaproponowania przez (...) rozwiązania problemu przez wykonanie prac naprawczych, w wyniku których u inwestora zostałaby wykonana posadzka zgodna z zamówieniem. Wymiana korespondencji w tym przedmiocie trwała do czerwca 2013 r. i w efekcie nie doprowadziła do naprawy posadzek. W trakcie prowadzonej korespondencji i rozmów w marcu 2012 r. producent posadzek zaproponował rozwiązanie problemu przez zastosowanie innych droższych materiałów do wykonania posadzki żywicznej lub zastosowanie rabatu cenowego na wykonaną posadzkę. Finalnie postępowanie reklamacyjne nie zostało zakończone z pozytywnym skutkiem dla pozwanej, jako wykonawcy posadzki, z uwagi na brak uznania przez producenta posadzek wadliwości dostarczonych materiałów oraz kwestionowanie jakości wykonania samej posadzki przez pozwaną jako wykonawcę.

Z uwagi na problemy z uzyskaniem płatności od pozwanej, Spółka (...) w październiku 2012 r. zdecydowała się na współpracę z firmą (...) w celu windykacji tych należności. W grudniu 2012 r. pracownik powoda przekazał producentowi posadzek informacje o problemach ze ściąganiem należności za dostarczony towar, wynikających z niespłaconych przez pozwaną faktur.

Potwierdzenie salda datowane na dzień 31 marca 2013 r. wysłane przez (...) do pozwanej nie zawierało pełnej kwoty zadłużenia, gdyż nie uwzględniono pozostałej części zadłużenia, ujętego na odrębnym koncie firmowym dotyczącym rezerw wobec zagrożenia spłaty należności.

Powód nabył w drodze indosu w dniu 13 maja 2013 r. wierzytelność wynikającą z wypełnionego w tym samym dniu weksla. W momencie nabycia prawa z weksla, pracownik powoda zajmujący się ściąganiem wierzytelności miał wiedzę, co do spornego charakteru wierzytelności Spółki (...) wobec pozwanej, a to z uwagi na kwestionowanie obowiązku zapłaty wobec wadliwości zakupionego towaru do wykonania posadzek i wdrożenia postępowania reklamacyjnego.

W dniu 20 maja 2013 r. powód skierował do pozwanych zawiadomienie o indosie praw z weksla i wypełnieniu weksla na kwotę 77.821,86 złotych oraz wezwał solidarnie do wykupu weksla do dnia 28 maja 2013 r. Zawiadomienia zostały skierowane na adres pozwanych wskazany w deklaracji wekslowej.

Suma wekslowa wyliczona na dzień 28 maja 2013 r. wynika z zestawienia 16 faktur wystawionych za okres od 12 kwietnia 2011 r. do 30 września 2011 r. na zakup towarów do wykonania posadzek epoksydowych z najwcześniejszym terminem płatności przypadającym na dzień 27 maja 2011 r., obejmujących należność główną w kwocie 62.609,85 złotych oraz odsetki za zwłokę w wysokości 15.212,01 złotych.

Posadzki we wszystkich pomieszczeniach oraz na schodach w domu klienta w P., wykonane z żywicy (...), sprzedanych pozwanej przez (...), nie wykazują wad powodujących zakłócenia w procesie chemicznym łączenia bazy oraz utwardzacza wobec faktu, że są twarde i nieporysowane mimo ponad trzyletniej eksploatacji. Posadzki we wszystkich pomieszczeniach są gładkie, równe i nieporysowane, zostały zrealizowane z wymogami technologii ich wykonania, za wyjątkiem nieznacznej mniejszej niż 1 mm różnicy płaszczyzny posadzki na stopniach w stosunku do listew krawędziowych oraz możliwości łatwego odspojenia cokolików od tynku w kilku przypadkach - powyższe stanowi jednak wadę małą i nieistotną. Odbarwienie posadzek powstało prawdopodobnie w wyniku nieprzewidzianej reakcji chemicznej pomiędzy związkami chemicznymi użytymi do produkcji pigmentów. Zgodnie z technologią realizacji posadzek poliuretanowych niemożliwa jest ich naprawa polegająca na położeniu dodatkowej (naprawczej) warstwy na istniejącej posadzce. Położona nowa warstwa posadzki nie zwiąże się trwale ze starymi warstwami. Jedynym skutecznym i pewnym sposobem naprawy jest mechaniczne zeszlifowanie wadliwej posadzki, wyrównanie i szlifowanie podłoża, a następnie wykonanie nowej posadzki poliuretanowej. Za zmianę barwy posadzek odpowiedzialny jest utwardzacz aromatyczny. W wyniku fotodegradacji kompozycji posadzkowych z tym utwardzaczem powstają substancje barwne, które przyczyniły się do powstania nowego koloru posadzki, innego

od zamówionego przez klienta. Natomiast użycie utwardzacza było konieczne w celu ochrony posadzek przed degradującym działaniem światła.

Przechodząc do rozważenia zasadności żądania powoda Sąd pierwszej instancji na wstępie wskazał, że podstawę prawną dochodzonych roszczeń stanowiło zobowiązanie wekslowe. Powód był w posiadaniu weksla własnego wystawionego przez pozwaną i poręczonego przez pozwanego. Remitentem była spółka (...), która przeniosła swoje uprawnienia w drodze indosu na rzecz powodowej spółki. Następnie Sąd pierwszej instancji wyjaśnił istotę weksla in blanco oraz instytucję poręczenia wekslowego w świetle regulacji Prawa wekslowego. Wskazał, że w rozpoznawanej sprawie pozwani w pierwszej kolejności kwestionowali swoją odpowiedzialność wekslową podnosząc zarzut wypełnienia weksla niezgodnie z zawartym porozumieniem wekslowym przez objęcie należności w części przedawnionych. Odnosząc się do tego zarzutu Sąd pierwszej instancji zwrócił uwagę, że najwcześniej wymagalna wierzytelność wynika z faktury VAT z dnia 12 kwietnia 2011 r. z terminem płatności oznaczonym na dzień 27 maja 2011 r. Wobec faktu, że wierzytelność objęta zobowiązaniem wekslowym wynika ze sprzedaży towarów przez (...), zastosowanie znajdował termin przedawnienia wynikający z art. 554 k.c. w zw. z art. 120 §1 k.c., wedle którego roszczenia z tytułu sprzedaży dokonanej w zakresie działalności przedsiębiorstwa sprzedawcy przedawniają się z upływem lat dwóch. Zatem przedawnienie części należności nastąpiłoby najwcześniej z dniem 28 maja 2013 r. Wskazano, iż wyniki przeprowadzonego postępowania dowodowego prowadzą do stanowczego wniosku, że wypełnienie weksla przez (...) miało miejsce w dniu 13 maja 2011 r., a zatem przed upływem terminu przedawnienia dla najwcześniej określonego terminu wymagalności wierzytelności wynikających z zestawienia faktur. Zauważono również, iż termin przedawnienia wynikający ze stosunku sprzedaży miał znaczenie jedynie do momentu uzupełnienia weksla z uwagi na okoliczność, iż od tego momentu w postępowaniu wekslowym zastosowanie znajdują przepisy regulujące w sposób samodzielny przedawnienie wekslowe.

W świetle poczynionych rozważań, Sąd Okręgowy uznał ten zarzut pozwanych za bezzasadny, ponieważ weksel nie został wypełniony po upływie terminu przedawnienia wierzytelności zabezpieczonych tym wekslem.

Za chybiony uznano także zarzut pozwanych dotyczący wypełnienia weksla niezgodnie z zawartym porozumieniem, polegający na braku objęcia porozumieniem roszczeń powstałych przed datą jego podpisania oraz określenie, że dotyczy ono jedynie roszczeń powstałych po tej dacie. Wbrew stanowisku pozwanych, porozumienie w przedmiocie udzielenia kredytu kupieckiego zostało zawarte 20 grudnia 2010 r., a deklaracja wekslowa i sam weksel zostały opatrzone tożsamą datą – 20 grudnia 2010 r. Wszystkie wierzytelności spółki (...) powstały po dacie zawarcia tego porozumienia i obejmowały należności stwierdzone fakturami za okres od 12 kwietnia 2011 r. do dnia 30 września 2011 r.

W dalszej kolejności wyjaśniono, iż zobowiązanie z weksla jest - co do zasady - zobowiązaniem abstrakcyjnym. Reguła ta doznaje wyłomu w przypadku weksli in blanco, które uznawane są za kauzalne. Jednakże możliwość powoływania się obok zarzutów formalnych dotyczących treści weksla, na zarzuty osobiste wynikające ze stosunku podstawowego będącego przyczyną prawną zobowiązania wekslowego, dotyczy zasadniczo jedynie sporu pomiędzy wystawcą weksla własnego in blanco a remitentem. Natomiast w wypadku sporu pomiędzy posiadaczem weksla (nie będącym remitentem) a wystawcą weksla własnego mają zastosowanie ograniczenia wynikające z art. 10 i art. 17 Prawa wekslowego, które służą zagwarantowaniu pewności obrotu wekslowego i aktualizują się w chwili przeniesienia weksla na zasadach prawa wekslowego.

W ocenie Sądu Okręgowego na gruncie przedstawionego stanu faktycznego rozważenia wymagała kwestia dopuszczalności podnoszenia przez pozwanych zarzutów wynikających ze stosunku podstawowego wobec nabywcy weksla. Przeniesienie weksla w drodze indosu ogranicza bowiem możliwość obrony dłużnika z punktu widzenia możliwości podnoszenia zarzutów osobistych przysługujących wystawcy weksla wobec remitenta z wyłączeniem przypadków określonych w art.10 i art.17 Prawa wekslowego. Stosownie do art. 10 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. – Prawo wekslowe (Dz. U. z 1936, Nr 37, poz. 282 z późn. zm., zwana dalej prawem wekslowe) jeżeli weksel, niezupełny w chwili wystawienia, uzupełniony został niezgodnie z zawartym porozumieniem, nie można wobec posiadacza zasłaniać się zarzutem, że nie zastosowano się do tego porozumienia, chyba że posiadacz nabył weksel w złej wierze albo przy

nabyciu dopuścił się rażącego niedbalstwa”. Zgodnie z art. 17 prawa wekslowego osoby, przeciw którym dochodzi się praw z weksłu, nie mogą wobec posiadacza zasłaniać się zarzutami opartymi na swych stosunkach osobistych z wystawcą lub z posiadaczami poprzednimi, chyba że posiadacz, nabywając weksel, działał świadomie na szkodę dłużnika.

Podkreślono, że powód nabył weksel jako zupełny, co w myśl art.11 prawa wekslowego było dopuszczalne. Tym samym art.10 Prawa wekslowego nie znajdował w tej sprawie zastosowania. Z kolei w myśl art.17 warunkiem dopuszczalności zarzutów osobistych opartych na stosunkach dłużników wekslowych z wystawcą lub poprzednim posiadaczem jest świadome działanie na szkodę dłużnika przez posiadacza. Przepis ten chroni indosatariusza, wykluczając podnoszenie przeciwko niemu tych zarzutów, które dłużnik miał wobec zbywcy.

Wyniki przeprowadzonego postępowania dowodowego, w ocenie Sądu pierwszej instancji, prowadziły do stanowczego wniosku, że pozwani wykazali świadome działanie na szkodę dłużnika. Podkreślono, że powód nabył wierzytelność wekslową w stosunku do pozwanych, którzy wdrożyli postępowanie reklamacyjne, dochodząc uprawnień z tytułu rękojmi za wady sprzedanych materiałów do wykonania posadzki epoksydowej przez (...). Przywołana okoliczność o wiedzy powoda, co do spornego charakteru nabywanej wierzytelności i realizacji przez pozwanych uprawnień z tytułu rękojmi, potwierdziły zeznania świadka I. K.. Nadto zauważono, że skoro przed nabyciem wierzytelności z weksla w drodze indosu powód podejmował wobec pozwanych działania mające na celu windykację należności objętych niespłaconymi fakturami wynikającymi z zestawienia, to miał wiedzę na temat kwestionowania przez pozwanych wysokości wierzytelności stwierdzonej wekslem.

Skonstatowano, iż nabywając weksel przez indos strona powodowa wiedziała, że pozwani nie zapłacili należności wynikających z faktur za dostarczony towar i kwestionowali zasadność roszczenia stwierdzonego wekslem na podstawie przepisów o rękojmi za wady rzeczy. Zatem zdawała sobie sprawę powodowa spółka, że dochodzenie roszczenia na podstawie weksla utrudni pozwany obronę na podstawie zarzutów, z których pozwani mogliby skorzystać na podstawie stosunku podstawowego. Tego rodzaju działanie zostało zakwalifikowane przez Sąd pierwszej instancji jako świadome działanie na szkodę dłużnika w rozumieniu art. 17 Prawa wekslowego (z odwołaniem do wyroku Sądu Najwyższego z dnia 22 października 2014 roku, sygn. II CSK 657/13, LEX nr 1622308).

W świetle powyższego za skuteczne uznano co do zasady podniesienie przez pozwanych również zarzutu ze stosunku podstawowego dotyczącego wadliwości towarów dostarczonych przez (...). Sąd Okręgowy wskazał, iż w razie ujawnienia się wady przedmiotu sprzedanego, sprzedawca staje się odpowiedzialny wobec kupującego za istnienie wady. Dalej wyjaśniono, że ustawowa odpowiedzialność sprzedawcy z tytułu rękojmi za wady sprzedanej rzeczy ma charakter absolutny, tzn. sprzedawca nie może się z niej zwolnić, obciąża go ona niezależnie od tego, czy to on spowodował wadliwość rzeczy, czy ponosi w tym zakresie jakkolwiek winę, a nawet – czy w ogóle wiedział lub mógł wiedzieć o tym, że sprzedawana rzecz jest wadliwa. Wobec powyższego wystarczającą przesłanką faktyczną tego rodzaju odpowiedzialności, która powstaje już po wykonaniu świadczenia z umowy przez sprzedawcę, jest ustalenie, że wydana i odebrana przez kupującego rzecz wykazuje cechy kwalifikujące ją w danym stosunku prawnym jako rzecz wadliwą.

W ustalonym stanie faktycznym zastosowanie znajdował art. 560 §1 k.c. w brzmieniu obowiązującym w dacie zawarcia kolejnych umów kupna – sprzedaży towarów niezbędnych do wykonania posadzek epoksydowych. Wedle wspomnianej regulacji, jeżeli rzecz sprzedana ma wady, kupujący może od umowy odstąpić albo żądać obniżenia ceny. Jednakże kupujący nie może od umowy odstąpić, jeżeli sprzedawca oświadczy gotowość natychmiastowej wymiany rzeczy wadliwej, niezwłocznie wymieni rzecz wadliwą na rzecz wolną od wad albo niezwłocznie wady usunie. Ograniczenie to nie ma zastosowania, jeżeli rzecz była już wymieniona przez sprzedawcę lub naprawiana, chyba że wady są nieistotne. Sąd Okręgowy wyjaśnił na czym może polegać wada fizyczna sprzedanej rzeczy, w szczególności w kontekście uregulowania art. 354 k.c. Podniesiono, iż pierwszorzędne znaczenie przy udzielaniu odpowiedzi na pytanie, czy dana rzecz dotknięta jest wadą fizyczną powinna mieć okoliczność, czy rzecz ta jest użyteczna, biorąc pod uwagę jej przeznaczenie. Samo kryterium zgodności ze wzorcem normatywnym w żadnym razie nie może przesądzać o istnieniu bądź nieistnieniu wady. Przy ocenie wady fizycznej rzeczy, kryterium funkcjonalne, obejmujące użyteczność

rzeczy i jej przeznaczenie zgodne z celem umowy sprzedaży, powinno być stosowane przed kryterium normatywno – technicznym. W judykaturze przyjęto, że art. 556 § 1 k.c. nie daje podstaw do kwalifikowania wady fizycznej według kryterium „istotności” czy „poważnego charakteru” (por. wyrok SN z 10 lipca 2002 r. II CKN 111/01, wyrok SN z 13 maja 2003 r., V CKN 230/01). Rozgraniczenie pojęcia „wady istotne” i „wady nieistotne” może mieć miejsce w umowie pomiędzy stronami. Jeżeli strony w umowie pojęć tych nie określają, to przyjęć należy argumentację zgodnie z którą przy ocenie, czy mamy do czynienia z wadą istotną czy też nie musi być uwzględniany punkt widzenia kupującego, a nie kategorie „niezdadności do użytku” czy „bezwartościowości” rzeczy, a zatem przy umowie sprzedaży dochodzić powinny do głosu kryteria subiektywne kwalifikacji wady do granic zakreślonych przez art.5 k.c.

W okolicznościach tej sprawy i w świetle zgromadzonego materiału dowodowego ocenionego zgodnie z zasadami logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego nie budziło wątpliwości Sądu pierwszej instancji, iż zamówienie dokonane przez pozwanych dotyczące materiałów do wykonania posadzki epoksydowej było niestandardowe i miało uwzględniać podwyższone wymagania klienta, co do jakości i estetyki posadzki.

Wobec sporu pomiędzy stronami, co do faktu wadliwości towaru, niezbędnym było przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego oraz instytutu, które ostatecznie potwierdziły okoliczność przyczyn odbarwienia posadzek wskazując, że w wyniku fotodegradacji kompozycji posadzkowych z utwardzaczem aromatycznym opartym na (...) powstały substancje barwne, które przyczyniły się do powstania nowego koloru posadzki, która położona została przez pozwanych w budynku jednorodzinny w P.. Wnioski wyprowadzone z opinii pozwalały, w ocenie Sądu Okręgowego, na poczynienie stanowczych ustaleń, co do wadliwości dostarczonych materiałów, przy jednoczesnym wykluczeniu wadliwości sposobu wykonania posadzki.

Dla realizacji uprawnień z tytułu rękojmi koniecznym jest jednakże dopełnienie określonych przez ustawę niezbędnych aktów staranności, pod rygorem utraty uprawnień. Zaznaczono, że uprawnienie do odstąpienia od umowy to prawo kupującego do jednostronnego doprowadzenia mocą tylko swojego oświadczenia woli do ustania umowy sprzedaży. W konsekwencji uważa się je za złożone z chwilą, w której doszło do adresata w taki sposób, że mógł zapoznać się z jego treścią (art. 61 k.c.). Z uwagi na fakt, iż ustawodawca nie przewiduje dla tego oświadczenia szczególnej formy, może ono być złożone w każdej przewidzianej przez prawo formie, również w sposób dorozumiany (art. 60 k.c.). Złożenie oświadczenie niweczy skutki zawarcia umowy i oznacza powrót do stanu jaki istniał przed jej zawarciem.

W ocenie Sądu Okręgowego materiał dowodowy zgromadzony w sprawie nie pozwalał na przyjęcie, iż pozwani sprościli wyżej wskazanym obowiązkom i złożyli choćby w sposób dorozumiany skuteczne oświadczenie o odstąpieniu od umowy sprzedaży. W toku postępowania reklamacyjnego zainicjowanego przez pozwanych nie doszło do złożenia przezeń oświadczenia o odstąpieniu od umowy sprzedaży materiałów względem swojego kontrahenta, a to (...) z uwagi na stwierdzone wady. Zarówno z zeznań świadków oraz przesłuchania pozwanego wynika, że w wyniku wymiany korespondencji oraz spotkań pomiędzy pozwanymi a (...) doszło jedynie do zgłoszenia reklamacji przez wykonawcę i nie miało miejsce ze strony pozwanych żadne oświadczenie zawierające w swojej treści wolę odstąpienia od umowy w wyniku wad rzeczy sprzedanych. Powyższe wynika również z wydruku korespondencji mailowej prowadzonej przez pozwanych ze sprzedającą spółką. Postępowanie reklamacyjne zainicjowane zostało mailem pozwanego z dnia 11 października 2011 r., wysłanym do pracownika spółki (...) i trwało do 9 maja 2013 r. (ostatni mail wysłany w toku postępowania reklamacyjnego). W trakcie prawie półtorarocznej korespondencji reklamacyjnej w żadnym z maili pozwani nie złożyli oświadczenia o odstąpieniu od umowy sprzedaży. W piśmie z dnia 20 listopada 2013 r., a więc złożonym już po wytoczeniu powództwa w tej sprawie, pozwani również domagali się usunięcia wad przez wymianę posadzki w domu ich klientki.

Wobec powyższego Sąd pierwszej instancji nie dopatrył się podstaw do oddalenia powództwa, wobec bezzasadności zarzutów podniesionych przez pozwanych. Dlatego Sąd na podstawie art.496 k.p.c. utrzymał w całości nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym wydany w tej sprawie w dniu 6 czerwca 2013 r., przy czym dodano zastrzeżenie, że od dnia 1 stycznia 2016 r. naliczane są odsetki ustawowe za opóźnienie wobec zmiany ustawowej w tym zakresie wynikającej

z art.481 k.c. Podstawę prawną uwzględnionego roszczenia ze stosunku wekslowego stanowił art.17 i art.32 Prawa wekslowego oraz przepis art.560 k.c.

O kosztach procesu orzeczono w nakazie zapłaty na podstawie art. 98 k.p.c.

Wyrok Sądu pierwszej instancji został w całości zaskarżony przez pozwanych, którzy sformułowali następujące zarzuty:

1) naruszenie prawa procesowego przez jego niewłaściwe zastosowanie, mające istotny wpływ na wynik sprawy przez :

- naruszenie art. 233 §1 k.p.c. w zakresie przekroczenia granic swobodnej oceny dowodów przez odmowę uwzględnienia zgłoszonego przez pozwanych roszczenia odszkodowawczego,
- naruszenia art. 233 §1 k.p.c. w zakresie przekroczenia granic swobodnej oceny dowodów przez pominięcie dowodu z potwierdzenia salda odbiorcy z dnia 31 marca 2013 r. sporządzonego przez (...) sp. z o.o., a doręczonego w dniu 17 kwietnia 2013 r., z którego wynika stan zadłużenia na kwotę 28.986,27 złotych, z tej przyczyny jako bezpodstawne należy uznać wypełnienie weksla na kwotę 77.821,86 złotych
- naruszenie art. 233 §1 k.p.c. w zw. z art. 65 k.c. w zakresie wykładni §1 ust. 2 porozumienia z dnia 20 grudnia 2012 r. oraz deklaracji wekslowej z dnia 20 grudnia 2012 r., które nie dawały podstaw do wypełnienia weksla po upływie terminu przedawnienia roszczenia ze stosunku podstawowego
- naruszenie art. 328 §2 k.p.c. w zakresie konstrukcji uzasadnienia w szczególności przez nieuwzględnienie w całokształcie materiału sprawy potwierdzenia salda odbiorcy z dnia 31 marca 2013 r. , faktu wypełnienia weksla niezgodnie z porozumieniem z dnia 20 grudnia 2012 r. oraz nieuwzględnienie zarzutu przedawnienia roszczenia ze stosunku podstawowego

2) naruszenie prawa materialnego przez błędną wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie :

- błędną wykładnię art. 566 §1 in fine k.c. przez uznanie, że skoro pozwani nie złożyli oświadczenia o odstąpieniu od umowy sprzedaży materiałów względem (...) sp. z o.o. z uwagi na stwierdzone wady, to utracili uprawnienie do żądania zapłaty odszkodowania
- błędną wykładnię art. 554 k.c. w zw. z art. 120 §1 k.c. i przyjęcie, że nie doszło do przedawnienia roszczenia
- błędną wykładnię art. 10 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. Prawo wekslowe i pominięcie, że doszło do wypełnienia weksla niezgodnie z porozumieniem z dnia 20 grudnia 2012 r.

W związku z wyżej przedstawionymi zarzutami apelujący wnieśli o zmianę zaskarżonego wyroku i uchylenie w całości nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym wydanego przez Sąd Okręgowy w Katowicach z dnia 6 czerwca 2013 r. oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanych kosztów procesu za obie instancje. Ewentualnie pozwani domagali się uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji.

Powód wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja pozwanych nie mogła odnieść spodziewanego skutku, ponieważ zarzuty w niej zawarte nie były zasadne.

W pierwszej kolejności należy dokonać oceny trafności zarzutów naruszenia prawa procesowego, bowiem ewentualne uchybienia w tym zakresie mogą się przełożyć na prawidłowość ustaleń faktycznych stanowiących podstawę orzekania o żądaniu powoda oraz zasadności zarzutów pozwanych. Analiza, czy w sprawie zastosowano właściwe normy prawa materialnego, a także czy ich wykładnia jest prawidłowa, jest możliwa dopiero wówczas, gdy w niewadliwy sposób został ustalony stan faktyczny.

W apelacji podniesiono zarzut naruszenia art. 233 §1 k.p.c. oraz art. 328 §2 k.p.c. Pierwszy z przywołanych przepisów odnosi się do oceny dowodów, a Sąd uchybia temu unormowaniu wówczas, gdy dokonana przez niego ocena dowodów jest dowolna, pozostaje w sprzeczności z regułami logicznego rozumowania oraz doświadczeniem życiowym. Jednocześnie podkreślenia wymaga, iż dla skuteczności tego zarzutu koniecznym jest wskazanie, który konkretnie dowód został niewłaściwie oceniony przez Sąd pierwszej instancji i na czym owa wadliwość polegała. Nie jest wystarczające ogólne podniesienie tego zarzutu bez odwołania do oceny wyszczególnionych dowodów, ponieważ w takiej sytuacji dochodzi jedynie do polemiki z ustaleniami Sądu. W apelacji wskazano w istocie na pominięcie jednego dowodu, a mianowicie potwierdzenia salda z dnia 31 marca 2013 r. sporządzonego przez remitenta. Zarzut ten jest jednak chybiony, ponieważ Sąd pierwszej instancji nie tylko nie pominął tego dowodu, czyniąc okoliczności z niego wynikające elementem stanu faktycznego, ale także odniósł się do rozbieżności między tym dokumentem a wysokością zadłużenia pozwanej, która stanowiła podstawę uzupełnienia weksla in blanco. Z kolei uzasadnienie pozostałych zarzutów opartych na art. 233 §1 k.p.c. wskazuje na ich nieadekwatność do zarzucanych naruszeń, ponieważ odnoszą się one do wniosków prawnych poczynionych na podstawie dokonanych ustaleń faktycznych. Tym samym podważanie tych wniosków nie jest możliwe przez stawianie zarzutu naruszenia prawa procesowego, gdyż należą one do sfery stosowania prawa materialnego. Uwagi te odnoszą się do kwestionowania nieuwzględnienia zarzutu przedawnienia dochodzonych roszczeń i braku podstaw do ujęcia w sumie wekslowej przedawnionych roszczeń. Natomiast zupełnie wymyka się spod kontroli zarzut naruszenia art. 233 §1 k.p.c. przez „odmowę uwzględnienia zgłoszonego przez pozwaną roszczenia odszkodowawczego”. Chybiony jest także zarzut obrazy art. 328 §2 k.p.c., określającego elementy konstrukcyjne pisemnych motywów wyroku. Utrwalone jest już stanowisko judykatury, iż zarzut ten skutecznie może prowadzić do podważenia zaskarżonego wyroku jedynie wtedy, gdy sposób sporządzenia uzasadnienia uniemożliwia prześledzenie toku rozumowania Sądu, które doprowadziło do wydania kwestionowanego rozstrzygnięcia. Wskazany przepis nie stanowi jednak płaszczyzny do podważenia ocen prawnych. Uzasadnienie zaskarżonego wyroku w pełni odpowiada wymogom formalnym określonym w art. 328 §2 k.p.c., a zaskarżone rozstrzygnięcie w żadnym razie nie wymyka się spod kontroli instancyjnej.

Sąd pierwszej instancji dokonał prawidłowych ustaleń w sprawie, które w całości znajdują oparcie w trafnie ocenionym materiale dowodowym. Wobec tego Sąd odwoławczy przyjmuje te ustalenia za własne bez potrzeby ich zbędnego powielania. Odnosząc się do apelacji należy jeszcze zauważyć, iż wbrew twierdzeniom w niej zawartym, porozumienie między pozwaną a remitentem zostało zawarte 20 grudnia 2010 r., a nie 20 grudnia 2012 r. Istotnie w uzasadnieniu pozwu została podana data 20 grudnia 2012 r., co zapewne było wynikiem oczywistej omyłki pisarskiej. Do pozwu dołączono bowiem uwierzytelniony odpis dokumentu porozumienia, opatrzonego datą 20 grudnia 2010 r. (k. 10-11 akt). Tym niemniej strona pozwana część swoich zarzutów oparła na twierdzeniu, że porozumienie zostało zawarte 20 grudnia 2012 r., chociaż nie dołączyła żadnego dokumentu mającego potwierdzić ten fakt. W tym stanie rzeczy prawidłowe było ustalenie Sądu pierwszej instancji, iż w dniu 20 grudnia 2010 r. pozwana i remitent zawarli porozumienie w przedmiocie udzielenia kredytu kupieckiego. Zgodnie z tym porozumieniem kupujący (tj. pozwana w tej sprawie) zobowiązała się do zabezpieczenia udzielonego kredytu kupieckiego wekslem in blanco i sporządzenia deklaracji wekslowej (§1 ust. 3 porozumienia). Przywołana w uzasadnieniu apelacji deklaracja wekslowa również została podpisana 20 grudnia 2010 r. a nie 20 grudnia 2012 r. (oryginał deklaracji znajduje się w aktach; k.8-9 akt).

Sąd odwoławczy podziela również ocenę prawną Sądu pierwszej instancji.

Należy wskazać, iż na odwrocie zawiadomienia o indosie praw z weksla i wezwania do wykupu weksla (k.18 akt) zamieszczono zestawienie zobowiązań dłużnika (pозwanej) na dzień 28 maja 2013 r., przy czym termin płatności najwcześniej wymagalnej faktury był określony na 27 maja 2011 r., a weksel został wypełniony przed 20 maja 2013 r. Skoro termin przedawnienia roszczeń remitenta przysługujących mu od pozwanej wynosił 2 lata (art. 554 k.c.), to żadne z roszczeń ujętych w zestawieniu nie uległo przedawnieniu przed wypełnieniem weksla, co słusznie przyjął Sąd pierwszej instancji. W tej sytuacji niezasadny jest zarzut strony pozwanej wypełnienia weksla niezgodnie z deklaracją, ponieważ faktycznie do sumy wekslowej nie wliczono przedawnionych roszczeń. W dalszej kolejności apelujący podtrzymali twierdzenia o wypełnieniu weksla w sposób niezgodny z zawartym porozumieniem. W toku procesu pozwani zarzucili, iż remitent dostarczył im materiał w postaci żywic na podłogę, który pomimo postępowania

zgodnie ze wskazówkami sprzedawcy, uległ przebarwieniu. Zmiana koloru posadzki spowodowała reklamację klientki, ponieważ wykonane przez pozwaną dzieło przestało odpowiadać jej oczekiwaniom i nie było zgodne z zamówieniem. Sytuacja ta zaowocowała wyminą korespondencji między sprzedawcą a pozwaną, ale ostatecznie pozwana nie sformułowała konkretnych żądań z tytułu rękojmi, a w szczególności nie złożyła oświadczenia o odstąpieniu od umowy. Wobec tego pozwana nie mogła się uchylać od zapłaty za dostarczony materiał, przy czym podkreślenia wymaga, iż pozwani nie wskazali, która z faktur ujęta w zestawieniu dotyczyła dostarczenia tego materiału, który po wykonaniu posadzki zmienił kolor. Tym niemniej, skoro materiał na wykonanie tej posadzki był dostarczany pozwanej w marcu i kwietniu 2011 r., (samo wykonanie posadzki miało miejsce w maju 2011 r.), nie wydaje się, aby faktury wystawione w okresie po maju 2011 r. dotyczyły materiału, którego jakość była kwestionowana przez pozwaną. Pozwani nie wskazali natomiast przyczyn nieuiszczenia należności wynikających z innych faktur ujętych w zestawieniu, a rozbieżności między tym zestawieniem a zestawieniem salda z dnia 31 marca 2013 r. zostały wyjaśnione w toku procesu. Zatem tym bardziej nieuzasadnione jest twierdzenie, że doszło do wadliwego ustalenia sumy wierzytelności zabezpieczonych wekslem. Sąd pierwszej instancji co prawda w toku procesu czynił szczegółowe ustalenia w celu wyjaśnienia przyczyny przebarwienia posadzki, jednakże nie miały one istotniejszego znaczenia (pomimo ich eksponowania przez stronę pozwaną), skoro nie wynikała z tych ustaleń realizacja określonych uprawnień przez pozwaną, co mogłoby rzutować na wysokość wierzytelności remitenta.

Nie negując też uprawnień pozwanej do ewentualnego domagania się odszkodowania z tytułu nienależytego wykonania umowy i abstrahując od zasadności takiego żądania w tej sprawie, wskazać należy, iż powód dochodzi zapłaty z weksla i w sprawie został wydany nakaz zapłaty z weksla. Postępowanie toczyło się na skutek wniesienia zarzutów od nakazu zapłaty. W tej sytuacji możliwość dokonania ewentualnego potrącenia (a zapewne do tego miałyby się sprowadzać podnoszone twierdzenie o przysługiwaniu pozwanej odszkodowania od remitenta) jest limitowana, gdyż zgodnie z art. 493 §3 k.p.c. do potrącenia mogą być przedstawione tylko wierzytelności udowodnione dokumentami, o których mowa w art. 485 k.p.c. W rozpoznawanej sprawie tego rodzaju wierzytelność, jaka miałyby przysługiwać pozwanej, nie została wykazana żadnym dokumentem. W konsekwencji także i ten zarzut nie może odnieść skutku.

Jak już wskazano wyżej, Sąd odwoławczy podziela rozważania i oceny prawne Sądu pierwszej instancji, wobec tego powtarzanie tej argumentacji jest zbędne. Sąd Okręgowy nie dopuścił się przypisywanych mu naruszeń, a wyrok jest wynikiem prawidłowych ustaleń i właściwie zastosowanego prawa materialnego. W tym stanie rzeczy apelacja pozwanych, jako niezasadna, podlegała oddaleniu w oparciu o art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego postanowiono zgodnie z regułą odpowiedzialności za wynik sprawy, a to z mocy art. 98 § 1 i §3 k.p.c. w zw. z art. 108 §1 k.p.c. Zasądzone koszty obejmują wynagrodzenie pełnomocnika powoda, którego wysokość określono zgodnie z § 2 pkt. 6 w zw. 10 ust. 1 pkt. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych, zmienionego rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. (Dz. U. z 2016 r., poz. 1667).

SSO Aneta Pieczyrak-Pisulińska SSA Ewa Jastrzębska SSA Anna Bohdziewicz